СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
РІК LVIII. Ч. 289. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 13-го ГРУДНЯ 1950. No. 289. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 13, 1950 VOL. LVIII.
П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свобода": BErgen 4-0807 4-0237 Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ПРЕЗИДЕНТ СКЛИКАЄ ДОРАДНИКІВ У СПРАВІ НЕОБХІДНОСТИ

Президент скликає дорадників у справі необхідности

Вашинґтон, 11 грудня. — Президент Труман запросив вісімнадцять демократичних і республіканських конґресових провідників до Білого Дому на 10 годину ранку в середу, щоб з ними „передискутувати справи, що відносяться до проголошення краєвої необхідности й злучених з нею справ". Інформації з Білого Дому виявляють, що Труман видасть проклямацію ще цього тижня, а наладнання контролі цін і платень прийде опісля. Така контроля вважається тепер за неминучу серед урядових кол, одначе треба ще багато технічної праці, заки її можна буде проголосити. Скликання нарад з обох конґресових партій вказує, що Труман хоче поставити справу необхідности на двопартійній згоді. Члени Конґресу голосно домалалися приспішення кроків для мобілізації. Спікер палати репрезентантів, Сем Рейборн, сказав, що президент ще не рішений проголосити стан необхідности і застеріг собі вирішення аж до покінчення нарад з конґресменами.

ШІСТЬ БІЛІОНІВ НА НОВІ ВОЄННІ ЛІТАКИ

Вашинґтон. — Повітряні сили витратять на побудову нових літаків шість біліонів долярів ще в теперішньому скарбовому році, отже за пів року, як це виявив асистент секретаря літунства, Юджін Зукерт. Це буде більший видаток на пів року ніж виносив видаток на такі цілі за минулий рік. До кінця скарбового року, тобто до 1 липня 1951 р., команда повітряних сил надіється мати шістдесять боєздатних літунських груп. Упродовж наступного скарбового року кількість таких одиниць дійде до 84. Секретар внутрішніх справ, Оскар Чапман, остерігає, що для розбудови нових літунських частин треба буде електричної сили, води, стратегічних матеріялів і т. п. речей. Тому треба буде розбудовувати і згадані засоби, а це може проволікти розбудову.

ПОБИВАЮТЬСЯ ЗА РОБІТНИКАМИ ЗІ СКИТАЛЬЩИНИ

Ню Йорк. — Комісія Переміщених Осіб дістає кожного дня зголошення дати їм до праці вишколених робітників з посеред нових імігрантів і то не тільки до фабрик, але й на фарми. Таке виявив член Комісії Д. П. Ґері Н. Розенфелд. Внаслідок того Комісія робить усі можливі старання, щоб скоротити час привозу нових імігрантів зі скитальщини і виконати цю працю впродовж трьох місяців замість шости.

● **Мужчини в Америці вимирають швидше ніж жінки.** Це стверджує Бюро Прилюдного Зоровя ЗДА. Причини такого явища бюро не подає.

ОБІЦЮЄ ЗЛІБЕРАЛІЗУВАТИ ІМІҐРАЦІЙНИЙ ЗАКОН

Ню Йорк. — Генеральний прокуратор, Дж. Гаверд Мек Ґрет у промові до Жидівського Товариства Допомоги Іміґрантам (ГІАС) виявив, що в Европі є 12,000,000 бездомних втікачів і як довго такий стан буде тривати, то неможливо є надіятися тривалого миру. Ратування цих нещасних людей злучене з нашою розпучливою боротьбою за втримання людської цивілізації. Підсовєтські країни, які саме змагають до поневолення народів, не хочуть дати допомоги збіґцям і тому міжнародна допомога неможлива. Америка хоче злібералізувати свої закони для іміґрантів, а водночас забезпечитися перед напливом підривних осіб з еміґрації і в тому лежать трудноші уряду, ствердив МекҐрет.

12 арабських і азійських країн приготовили новий плян замирення

ПРОПОНУЮТЬ СТВОРИТИ ТРИ-ОСОБОВУ КОМІСІЮ ДЛЯ ПЕРЕМИР'Я В КОРЕЇ ТА СКЛИКАТИ КОНФЕРЕНЦІЮ 7 КРАЇН ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ ВСІХ АЗІЙСЬКИХ ПРОБЛЕМ

Лейк Соксес, 12. грудня. — Дванадцять арабських і азійських країн, через своїх представників в Об'єднаних Націях, погодилися вчора видвигнути в Генеральній Асамблеї резолюцію з подвійною пропозицією: перемир'я в Кореї і скликання конференції для обговорення інших азійських проблем. Тринадцята азійська країна, Филипини, погодилася тільки на першу пропозицію, відкидаючи другу, бо вона не передбачує засуду комуністичного Китаю як аґресора, натомість включає його в переговори як партнера. В резолюції передбачується створити три-особову комісію, яка поробила б заходи для припинення воєнних дій в Кореї та подбала б про скликання конференції для обговорення далеко-східних справ. Провід в цій акції перебрав індійський представник. Комуно-китайський представник відразу поінформував його про свої передумови евентуальної участи в нарадах, домагаючися насамперед рівности та поставлення на порядок всіх інших далеко-східних справ, зокрема Формози. Злучені Держави зі свого боку вже дали до зрозуміння, що вони вважають війну в Кореї окремою справою та не погодяться в'язати і узалежнювати від неї інші справи, тим самим і Формози. Інші представники відмовилися ще від коментарів на ці теми. Совєтський представник зі свого боку дальше обстоює своє становище, що в Кореї немає комуно-китайських військ, „тільки добровольці". До участи в конференції в далеко-східних справах, заповіджена арабсько-азійська резолюція пропонує такі країни: Злучені Держави, Британію, Францію, Совєтський Союз, Комуністичний Китай, Індію й Єгипет.

ГЕН. ДОҐЛЕС МекАРТУР ВВАЖАЄ АЛІЯНТСЬКІ ВІЙСЬКА В КОРЕЇ „ВІДНОСНО БЕЗПЕЧНИМИ", — після своїх чергових відвідин на фронті минулого понеділка. На фото: ген. Мек Артур (зліва) в розмові з ген. Едвардом Алмондом, комендантом 10-го Корпусу, під час відвідин на фронті.

АМЕРИКАНСЬКІ ВТРАТИ В КОРЕЇ ПОНАД 32.000 ВОЯКІВ

Вашинґтон. — Департамент оборони видав минулого тижня лісту втрат в Кореї, які виносять 32.442 вояків забитих, ранених і пропавших. Нова ліста ще не обіймає імен вояків, які потерпіли від часу нападу китайських комуністів. Вона обіймає тільки такі втрати, про які повідомлено родини вояків. За найновішими обчисленнями число забитих зросло до 5.616, ранених 21.764, пропавших у боях 5.062. Найбільші втрати виказує армія, потім фльота, а на кінці повітряні сили.

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ЗАПОВІДАЄ „ЗВІЛЬНЕННЯ" ЗАХІДНОЇ ЕВРОПИ

Гонґ Конґ, 11. грудня. — Контрольована урядом комуно-китайська пропаганда заповіла вже теж „звільнення" Західної Европи на випадок нової світової війни. В одному з передових комуно-китайських журналів надруковано такі три головні погляди на Злучені Держави, рекомендуючи їх китайському громадянинові: 1. Ненавидь Злучені Держави, бо вони є смертельним ворогом китайського народу; 2. Дивись зі зневагою на Злучені Держави, бо вони є зігнилою імперіялістичною нацією, головним осідком реакційної деґенерації в цілому світі; 3. Погорджуй Злученими Державами, бо вони є паперовим тиґром і можуть бути поконані". Встановивши таке „вірую" для китайців, комуністична пропаганда „доказує" слабості Америки та заповідає їх остаточне розбиття, попереджене „визволенням" Західної Европи.

ГЕН. МЕК АРТУР ПРО "ВІДНОСНУ БЕЗПЕКУ" АЛІЯНТСЬКИХ ВІЙСЬК В КОРЕЇ

АЛІЯНТСЬКИЙ ГОЛОВНИЙ КОМАНДАНТ ПОТВЕРДЖУЄ ВИСОКУ МОРАЛЬ І БОЄЗДАТНІСТЬ ВІЙСЬК О. Н. ПІСЛЯ КОРОТКИХ ВІДВІДИН НА ФРОНТІ

Токіо, 12. грудня. — Ген. Доґлес Мек Артур, начальний командант збройних сил Об'єднаних Націй, заявив вчора після коротких відвідин на фронті, що підчинені йому війська в Кореї є „відносно безпечні" під цю пору, стверджуючи рівночасно, їх високу мораль та боєздатність. Свою заяву ген. Мек Артур зложив кореспондентам на аеродромі в Токіо вчора ввечорі, безпосередньо після свого повороту з Кореї. Він твердив, що „наші збройні сили не були в стані виконати доручену їм місію" Об'єднаних Націй, отже очистити Корею від комуністичного аґресора, з „огляду на незалежні від них обставини", маючи на думці комуно-китайську інтервенцію, Проте, ген. Мек Артур не скривав свого оптимізму щодо можливостей дальшого розвитку, нічого не згадуючи про можливість евакуації аліянтських збройних сил з Кореї, як це вже пропоновано в деяких американських і міжнародних колах. З цього вноситься, що ген. Мек Артур під „відносною безпекою" аліянтських сил в Кореї розуміє їх спроможність встоятися проти переважаючих сил комуно-китайського ворога. Підкреслюючи героїзм і видержливість фронтових військ і командантів, ген. Мек Артур ствердив величезні втрати ворога, що стоять у відношенні щонайменше 10 ворожих вояків до одного аліянтського. В своїй інспекційній поїздці ген. Мек Артур відвідав головні квартири фронтових командантів та відбув з ними наради. Разом з ним відвідали фронт командант американської далеко-східної авіяції ген. Дж. Е. Стратемеєр та інші високі старшини його штабу. Оцінюючи загальне положення на фронті, ген. Мек Артур ствердив, що ворогові, не зважаючи на його велику чисельну переваґу та на безкарне використовування „протеґованих баз" в Манджурії, не пощастило здійснити плян оточення і знищення аліянтських збройних сил, що тепер, як і на початку війни, находяться в знаменитій формі і самоконтролі.

НА ФРОНТІ БЕЗ ЗМІН

Токіо, 12 грудня. — Впродовж вчорашнього дня і сьогодні рано не зайшли жадні зміни на фронті в Кореї. На східному і західному секторах цього фронту майже не було військової активности, за вийнятком обмежених місцевих дій розвідочних загонів. Висловлюється здогади, що ворог очікує нових підкріплень з Манджурії, приготовляючись до нового наступу. Вміжчасі, оточені раніше з'єднання американської морської піхоти та інші відділи остаточно з успіхом завершили свій відворот з району резервуару Чонґджін, злучившись зі своїми головними силами на просторі мостового причілку в районі промислового міста Гамгунґ та порту Гунґнам, де величезна армада аліянтських воєнних і транспортових кораблів стоїть на поготові для [illegible] або для допомоги їм, якщоб вони були заатаковані ворогом. На цьому секторі фронту аліянти без будьяких власних втрат, натомість з великими втратами для ворога евакували місто Кото. Стверджується, що хоча аліянтські втрати за час комуно-китайського наступу були відносно високі, проте вони не стоять в жадній пропорції до втрат ворога. Американська авіяція впродовж вчорашнього дня продовжувала свої масові атаки на концентрацію ворожих військ на фронті і в запіллі.

АЧЕСОН ЇДЕ ДО БРЮССЕЛЬ НА АТЛАНТІЙСЬКІ НАРАДИ

Вашинґтон. — Секретар стейту Дін Ачесон поїде літаком біжучого тижня до Брюссель на наради міністрів країн з Атлантійського Пакту в справі поновного озброєння Німеччини і цілої Західної Европи. Не зважаючи на важливі справи, зв'язані з положенням на Далекому Сході, Ачесон їде до Европи, щоб переконати союзників про необхідність негайного озброєння Західної Німеччини разом з іншими західно-европейськими країнами. В урядових колах можна відчути, що Росія натискає на діяння комуністів в Кореї на те, щоб відвернути увагу Злучених Держав від підготови Західної Европи до боєздатности проти комуністів. Це причина, чому Америка так енергійно заходиться коло сконсолідування сил в Европі, включаючи й Німеччину, для оборони.

О. Н. РІШИЛИ СТВОРИТИ КОМІСІЮ ДЛЯ ПРОВІРКИ ДОЛІ ПОЛОНЕНИХ В СОВЄТАХ

Лейк Соксес, 12 грудня. — Соціяльний Комітет Генеральної Асамблеї О. Н. рішив вчора більшістю 43 голосів проти 5 створити окрему три-членну комісію, завданням якої було б зібрати всі дані та провірити долю 1,500,000 ще досі не репатріованих зі Совєтського Союзу полонених під час другої світової війни німців і японців. Створення такої комісії домагались західні великодержави, обвинувачуючи Совєтський Союз за задержання цих полонених та за використовування їх для каторжних робіт. Хоча в резолюції не називається поіменно Совєтського Союзу, совєтський і сателітські представники голосували проти неї, обвинувачуючи зі свого боку західні потуги, що то власне вони задержали полонених і використовують їх тепер до будови фортифікацій в підготовці війни проти Совєтського Союзу. Совєти рівночасно повідомили, що вони „ніколи не визнають" тої комісії і тим самим не дозволять їй робити будь-які заходи на терені Совєтського Союзу. Таке становище посередньо тільки потверджує західні обвинувачення проти Совєтів в цій справі. Комісія має бути створена з представників трьох незаінтересованих ані не вмішаних в цю справу країн.

У. Н. СОЮЗ ПРИГАДУЄ УПРАВАМ ВІДДІЛІВ ЇХНІ НАЙБЛИЖЧІ ОБОВ'ЯЗКИ

Головна Канцелярія Українського Народного Союзу вислала урядникам союзових відділів новий обіжник, підписаний головним предсідником Дмитром Галичином, пригадуючи їм їхні найближчі обов'язки, до яких належить: 1. Подбати, щоби цьогомісячні вкладки були вислані і були вже в головній канцелярії найпізніше до 29-го ц. м., бо це буде останній день, в якому їх ще можна буде зарахувати до 1950 року; 2. Подбати, щоби місяць грудень задержав свою традицію найуспішнішого в приєднуванні нових членів; 3. Поінформувати членів про появу Календаря У. Н. С. на 1951 рік та зібрати від них замовлення на нього; 4. Використати спеціяльну нагоду, яку дає „Свобода" в поміщуванні в збільшеному святочному виданні Різдвяних побажань для рідних, приятелів і знайомих.

КОРЕЙСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ КРИТИКУЄ ТАКТИКУ О. Н.

Сеул, Корея, 12. грудня. — Президент Корейської Республіки, Синґман Рі, висловився вчора дуже критично про політичну тактику Об'єднаних Націй, яка — по його думці — в'яже руки ген. Мек Артурові та майже заохочує комуністів до аґресії. Тоді, як сотні тисяч комуністів переходять з Манджурії до Кореї, аліянтські сили, зобов'язані постановами О. Н., мусять практично зі заложеними руками чекати на стріли ворога. Рі твердив, що корейський вояк не знає, що це значить відступ і хотів би боротися за кожну п'ятдь землі, тоді як йому кажуть здавати її без бою. Для характеристики такого положення і цих почувань президент Рі згадав факт, що шістьох корейських полковників, одержавши наказ до „стратегічного відступу", воліли поповнити самогубство, ніж цей наказ виконати. Президент висловив надію, що О. Н., давши ген. Мек Артурові доручення звільнити Корею від аґресора, дадуть йому теж вільну руку щодо засобів і тактики, щоб він міг це доручення виконати.

ВЕРХОВНИЙ СУД ПРИЗНАЄ КОМУНІСТАМ ПРАВО ВІДМОВИ ПРИЗНАННЯ

Вашинґтон. — Далекосяжне рішення виніс Верховний Суд в справі свідків, що складають свідоцтво перед федеральною слідчою судейською лавою в справі призначня, чи вони є комуністами. Суд рішив, що свідки мають право відмовити признання, коли вони покликуються на П'яту Поправку Конституції, яка дає право свідкові відмовити відповіди, якщо його відповідь може бути причиною потягнення його до судової відповідальности. Одначе не вільно відмовити свідкови свідоцтва, якщо він засадничо не хоче складати свідоцтва. Оце рішення видав Верховний Суд одноголосно при розгляді відклику пані Патрішії Блау з Денвер, у стейті Колорадо, яка дістала кару одного року тюрми за непослух судові. Рішення потягне за собою звільнення від кари десяток осіб, що відмовилися признатися, чи вони є комуністами, коли складали свідоцтво перед конґресовою комісією неамериканських діянь.

В АМЕРИЦІ

● **З причини переводження спису населення в республіці Панама,** стримано працю на 12 годин, щоб 11,180 наперед вишколених службовців могли виконати своє завдання. Перед десяти роками виносило населення Панами 622.576, а в 1949 р. 746,000.

● **Курси неграмотних** позасновувано в таборах для вправ рекрутів. У таборі Кемп Пикет, у стейті Вирджинії, учаться побіч себе чорні й білі люди. Один капраль вже може написати своїй мамі лист з табору на Різдво.

● **Холод і бурю на північно-східнім побережжі ЗДА** заповіло бюро погоди.. Серед того будуть дощі і сніги. Осередок бурі находиться на побережжі Норт Каролайни.

● **Місії за приєднуванням християн** до церкви переводять світські люди серед методистів в стейті Айова. За один тиждень вписалося до церков 11,000 осіб.

В НАЙБЛИЖЧИХ ДНЯХ ПОЧНЕТЬСЯ РОЗСИЛКА КАЛЕНДАРЯ У. Н. С.

Адміністрація „Свободи" повідомляє, що великий Календар У.Н.С. на 1951 рік вже є в переплетні і на другий тиждень вже почнеться його розсилка для всіх тих, що його замовили. Календар, в кольоровій окладинці роботи артиста-маляра М. Бутовича, має 160 сторін друку великого книжкового формату та, крім календарних інформацій, багатий публіцистичний, науковий і художній зміст. Разом в Календарі є около 50 статтей, оповідань, віршів, гуморесок та інших високовартісних праць багатьох авторів, як теж відповідні ілюстрації. Тим самим Календар УНСоюзу на 1951-ший рік не тільки охоплює інформаційно цілість нашого життя та його можливостей, але й дає зразки кращих праць модерної української творчости. Щоб дати можність найширшим колам нашого громадянства придбати цю вартісну книгу, ціну на неї встановлено у висоті тільки одного доляра, не зважаючи на великі кошти друку. Календар можна замовляти безпосередньо в Адміністрації „Свободи" або в місцевих відділах УНСоюзу. З огляду на обмежений тираж, певність про одержання Календаря можуть мати тільки ті, що поспішаться зі замовленнум.

ТВОРИ А. МАЛЮЦИ ВІДЗНАЧЕНІ НА ВИСТАВЦІ В ДЖЕРЗІ СИТІ

Джерзі Ситі, 11 грудня. — В місцевому міському музею відбулася минулого місяця 11-та з черги річна виставка образів, в якій, між 38 творами інших авторів були виставлені теж два образи відомого нашого мистця Антона Малюци. Між чотирма нагородженими творами був теж образ А. Малюци „Дерев'яна Каплиця".

БРИТАНІЯ ОЧІКУЄ ПОВОРОТУ ПРЕМІЄРА АТЛІ

Лондон, 12. грудня. — Британський уряд, парлямент і публична опінія з нетерпінням очікують повороту премієра Атлі з його нарад з президентом Труманом у Вашинґтоні, подібно як під час останньої світової війни очікували завжди Винстона Чорчила з його поїздок на наради з американським союзником. Загал вважає, що премієр Атлі матиме сказати дещо більше, ніж це сказано в офіціяльному комунікаті з нарад. Повороту премієра, що кілька днів був задержався в Канаді, очікується сьогодні після полудня. Вже вчора відбулися окремі наради уряду під проводом Герберта Моррісона, на яких обговорювано урядову тактику на найближчому засіданні парляменту, що відбудеться в суботу, та на якому премієр Атлі здаватиме звіт з висліду своєї поїздки і своїх нарад. В Британії існує переконання, що власне від цих нарад у великій мірі може залежати мир або війна в найближчій майбутності.

В СВІТІ

● **4 вбитих і 120 поранених було** в Сінґапурі під час заворушень, що вибухли між мусулманами, як місцевий суд вирішив повернути виховану в мусулманському дусі дівчину її голандській матері, що є католичкою.

● **Комуно-китайський уряд** робить заходи для „модернізації" своєї армії, починаючи від вишколу рекрутів та створюючи нові школи для вишколу старшинських кадрів.

● **Китайські комуністи припинили** свій дальший похід в Тибет з огляду на теренові труднощі, яких не можуть перемогти — ствердив в парляменті індійський премієр Неру.

● **На найближчий час, можливо** в січні, заповідається поїздку французького премієра Плевена до Вашинґтону на наради з президентом Труманом в оборонних справах.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
Кожна зміна адреси коштує 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA". P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

В ІМ'Я УКРАЇНИ

Минулого тижня секретаріят Пан-Американської Української Конференції вніс до Об'єднаних Націй меморіял в справі України. В ньому сказано, що він скерований до „сумління і здорового розуму організації Об'єднаних Націй" та відноситься до „положення поверх сорок мільйонів українського народу під совєтсько-російською окупацією." Доля українського народу — сказано в меморіялі — дуже важка. „В забуття пішли мільйони, що були вбиті впродовж минулих десятиріч безпощадними тиранами з Кремля. І все це тільки за те, що вони бажають стати вільним і незалежним народом."

В меморіялі в дальшому характеризується загальне положення в Україні, совєтські злочини, та українську боротьбу за визволення, зв'язуючи її з теперішніми подіями в світі, як їх інтегральну частину. „Український нарід взиває допомоги" — пишеться у висновку в меморіялі. „Він апелює до Об'єднаних Націй зробити все можливе, щоб звільнити його з теперішнього положення та допомогти йому зайняти належне йому місце в сім'ї волелюбних і демократично наставлених націй світу."

Факт внесення меморіялу секретаріятом ПАУК до О. Н. відмітила американська преса. Про це повідомив теж „Голос Америки", чи не вперше подаючи виразно, що йдеться про визволення і незалежність українського народу. Саме внесення меморіялу попередили приблизно одномісячні особисті інтервенції та познайомлювання поодиноких представників в О. Н. з українським положенням і з українськими аспіраціями. Дещо раніше в тій самій справі вплинув до генерального секретаріяту О. Н. відповідний меморіял в тій самій справі, внесений Виконним Органом Української Національної Ради в Европі.

Немає сумніву, що ця акція була ведена в ім'я України та поневоленого українського народу, що сам, відгороджений від світу совєтською залізною заслоною, не має можливости свобідно висловити своєї волі та своїх бажань через своїх вибраних представників. Але робить це в далеко вимовніший спосіб — своєю геройчною боротьбою в найтяжчих обставинах та щораз новими гекатомбами жертв. Акція українських центральних репрезентацій в Америці і в Европі є тільки формально-диплом[illegible] народу та його змагань до національно-державної незалежности.

Остання акція ПАУК та УНРади в Об'єднаних Націях була дуже на часі, як взяти до уваги положення в Україні та в світі. Але вона була тільки краплиною в морі потреб. Вона теж не є в жадній пропорції до того труду і тих жертв, що їх приносить український нарід за своє визволення на рідній землі.

Українські центральні репрезентації у вільному світі мають незрівняно більші завдання, що далеко не вичерпуються кількома меморіялами. В сьогоднішніх критичних часах не сміє бути ніодної міжнародної установи і жадної міжнародної акції, в якій забракло б тої вільної української краплі, що вкінці повинна зрушити сумління світу та промовити до його здорового розуму.

Під цим оглядом українські представництва по цей бік залізної заслони знають що робити і розпоряджають теж відповідними фаховими і авторитетними інституціями та силами. А якщо є недомагання, то вони вже головно в нас усіх, в широких колах нашого громадянства. Перше і найголовніше, що нам усім треба зробити, це дати всю можливу тільки моральну і матеріяльну піддержку власне цим нашим представництвам, щоби їх голос в імені України та її визволення був на міжнародному терені пляновим, повним і постійним, а не тільки принагідним і доривочним. Положення того роду, що на краплі для вижолоблення міжнародного сумління в українській справі вже аж ніяк немає часу. Україні потрібно сьогодні гримучого водоспаду і ми, українці у вільному світі, маємо всі дані і всі можливості його створити, як тільки того схочемо і активно до цього змагатememо. Вірмо, що так станеться! В ім'я України!

Самозрозуміла обережність

Большевицька мобілізація для саботажу з нутра не є новістю для старших громадян. У початках комун. руху з кінцем першої світової війни українське життя в Америці опинилося майже в такому положенні, в якому найшлися військові сили Об'єднаних Націй у Кореї. Багато місцевих українських товариств і організацій, окружених вертільниками з середини і нападом з верху, якщо не впали під ударом наперед зорганізованої змови, мусіли розлетітися. Народні Доми падали в лабети непередбаченого большевицького наїзника. Фонди розграблювано і передавано на большевицькі цілі або прогайнувано. Наступи виконувано підступно, звичайно під маскою „приятелів бідного робочого народу" і деякі національно думаючі тодішні українські громадяни попали в сумнів. „Може справді в тому є якась ідея?" — запитували і найсвідоміші.

Треба було років праці й освідомлювання, а з цим і завзятої боротьби, щоб з одного боку довести невіруючим, що це московський замах, а з другого боку зібрати недобитків і приступити до оборони й офензиви. Відсіч, а згодом наступ національно думаючих українців набрали такої стихійної сили, що большевики самі перейшли до оборони і почали організувати своє відрубне життя, щоб втримати при собі своїх однодумців-фанатиків. Відокремившись за своєю „залізною заслоною" від української громади, комуно-большевики наперед витренували своїх людей у ячейках, залишили масовий наступ, а пустилися на здобування поодиноких людей шляхом переконування, що світ має дати кожному робітникові утримання даром тому, що так каже „батько Сталін".

Найновіше потягнення добре зорганізованої в Америці п'ятої колони показує, що комуністи знову беруться до масового наступу, тільки обережніше. „Підручник" виданий Американським Політбюром, світлини якого подав щоден[illegible]бюн" з 6 грудня, вказує, що комуністи знову приступили до мобілізації сил для баламучення народних мас. Для успішного її переведення вони користуються досвідом з минулого. У недавно минулому комуністи створили 138 „народних фронтів" з метою поширити підривну роботу. Коли ці „фронти" показали свою комуністичну краску, вони вже непотрібні. Отже комуністичний провід видав минулого тижня наказ до творення комуністичних „клюбів", щоб звернути знову увагу на існуючі некомуністичні організації, такі, як: робітничі юнії, жіночі, молодечі, виховні, спортові, релігійні й інші товариства. Окремо треба допильнувати науковців, письменників, журналістів, культурних працівників, парляментарних і інших діячів, які ведуть працю „для миру і проти війни". На фотографічній відбитці однієї сторінки комуністичного підручника, можна побачити підкреслену фразу, щоб „зблизитися до членів братніх, громадських, або політичних організацій, включаючи й таких, що їх ведуть робітничі лже - провідники". Виразно сказано: „Ми мусимо бути готовими приєднатися до руху і діяння, започаткованого іншими..."

Зайво було б наводити цілий зміст „Підручника", призначеного для „побудовання об'єднаного фронту". Досвідчені громадяни можуть доспівати собі пісню про решту штучок і підступів, уживаних большевиками для баламучення народних мас з метою вжити їх на ослаблення громадянства на те, щоб у пригожім моменті викликати хаос і запанувати над країною.

Уже минулого року можна було завважати, що в деяких українських товариствах з'являються одиниці, які пробують під різними закликами відвертати увагу членів від загальної справи, яка є на часі, а концентрувати їх думання над якоюсь дрібничкою і доказувати, що це найважніше „патріотичне діло". Їхня настирливість мусіла викликати замішання і треба було часу для опам'ятання загалу членства.

Коли тепер — очевидно за наказом з Москви — пішли вказівки для баламучення поодиноких членів, то можна надіятися, що здисципліновані комуністами і наперед вивчені в підривнім діянні одиниці підуть посиленим наступом на наші церковні й громадські установи. Це не буде вже напад на самі установи, а агітація проти статочних членів, чи громадян, щоб збаламутити прилюдну опінію. Як таким затіям протиділати, на це не можна давати одної вказівки. Вистачить загально пригадати на небезпеку.

Українські товариства й церкви у своїм протибольшевицькім наставленні дійшли до самопевности, що большевики їм уже не можуть пошкодити. Ця самопевність може перемінитися в небезпеку. Приходить кінець адміністраційного року, а з ним і вибори нових урядників по товариствах і організаціях. Наказ до саботажу дорогою баламучення членів може виявитися в різних формах. Комуністи можуть обезславити випробуваних провідних людей, щоб довести до вибору слабших, або й невідомих досі осіб. Зокрема вони можуть використати неохоту деяких членів приходити на річні виборчі зібрання і там, за браком випробуваних осіб, ставити своїх кандидатів.

Серед теперішнього воєнного положення не є виключені наглі переміни, як: покликання членів до військової служби, до праці при цивільній обороні, при евакуації деяких родів населення і т. п. Тому обов'язком свідомих членів і громадян є подбати, щоб при найближчих річних виборах понаставляти на уряди знаних і випробуваних людей, яким можна повірити не тільки провід, але й нагромаджене роками матеріяльне добро. Така обережність самозрозуміла після прилюдної остороги проти нових метод підривної комуністичної роботи.

ОСНОВНА ПОМИЛКА

(Казка для дорослих)

Майбутній історик критичної доби, яку тепер переживає людство нашої планети, буде здивовано ставити собі питання: — Як могло статися, що західні великодержави, після блискучо виграної війни проти гітлерового варварства, не могли встерегтися перед новою небезпекою для свободи і поступу людського роду — від небезпеки большевизму? Це питання стоїть і перед нами. Мусимо шукати помилок, що привели цілий світ на край безодні.

Уже 1945 року, по закінченні другої світової війни, було загально відомо в світі, що Сталін і не подумав зменшувати сил совєтської армії. Навпаки, всіх старань доклав, щоб добути від своїх недавніх союзників таємниці нових технічних винаходів, потрібних для ведення війни. Сталін пробував воєнною аґресією і внутрішніми комуністичними переворотами захопити під свій вплив нові території в Европі та в Азії (держави-сателіти, перський Азербайджан, Греція, Китай, Корея, Індо-китай і ін.).

На всю цю аґресивну політику Москви західні великодержави відповідали нерішучими протестами, лагідними погрозами, а самі в той час, коли Москва наново організувала нові армії, провели у себе радикальну демобілізацію.

Вся історія держав показує, як заздрісно дивилися уряди на політику своїх сусідів, коли бачили там пляни збільшення військових сил. Деколи мобілізація в сусідній державі приводила до оголошення такій мобілізованій державі війни.

Що ж ми бачимо в політиці західних великодержав у відношенні до комуністичної Москви по другій світовій війні? Чому не запитали західні уряди свого союзника про причини такого шаленого збросння, чому не протестували проти цієї загрози мирові і не мобілізували власних воєнних сил?

На це питання можна дати вичерпну відповідь вже тепер. Не була причина такої дивної політики демократичних урядів тільки у втомі власній та в пасивності народніх мас, що, під впливом комуністичної пропаґанди, готові були уважати кожного далекозорого політика, який бачив московську небезпеку, за „підпалювача війни". Відома річ, що зручною пропаґандою можна і між утомленими людьми викресати велику бойову енергію. Ні. — Причина дивної політики урядів західних великодержав лежить в іншому.

Вони стали самі жертвою однієї привабної, але фальшивої теорії щодо оцінки совєтської закордонної політики. Ця теорія дуже проста: мовляв, російський совєтський уряд не бажає війни, він миролюбний, але він стоїть під впливом давньої Лєнінової політичної науки, яка твердить, що мирне співжиття комуністичної держави з капіталістичними сусідами неможливе, що „капіталісти" тільки й мріють про те, щоб напасти на совєтську державу і повалити „пролетарську диктатуру". З тої причини Совєтська Москва зброїться, бо вона боїться, щоб на неї не напали „капіталісти".

Що робити, щоб Москва перестала боятися нападу „капіталістів"? Треба на ділі показати і доказати „боязкому" Сталінові, що ніхто не збирається на його державу нападати. А найпростіше це доказати можуть демократичні великодержави, коли самі зменшать свої збройні сили до найнижчого рівня.

Сказано-зроблено: перекували мечі на рала, поклали під голову атомову бомбу, на страх горобцям, і задрімали під явором зеленим в надії, що вже тепер Сталін нічого не боїться. Мрія справдилася, тільки „з другого боку": за той час, поки мирне людство спокійно спало, Сталін так озброївся, що він нікого в світі не боїться, але перед ним тремтить увесь світ.

І. С.

В. Козловський

На історичному роздоріжжі

Із затаєним духом чекає вирішення своєї долі світ: — що принесе йому завтрішній день? Чи буде формальна війна з комуністичним Китаєм або з СССР? Чи не зробить тепер в Европі Росія те, що робить Китай в Азії? Чи будуть вжиті атомові бомби? У Вашинґтоні таємні наради президента Трумана з найвищими військовими й політичними чинниками ЗДА і британським премієром Атлі. [illegible] Ачесона міжнародна ситуація є небувало критичною. Чорні хмари „справжньої" світової війни грізно зависли над усією землею, а політичні настрої є ще гіршими, ніж у серпні 1939.

Нібито можна не сумніватися, що Генеральна Асамблея О. Н. ухвалить пропозицію ЗДА визнати комуністичний Китай аґресором і зажадати від нього виведення з Кореї своєї армії. Та можна не сумніватися і в тому, що комуністичний Китай (фактично — Кремль) не скориться вимозі О. Н. І що ж буде тоді? Оце питання власне й тривожить уми й серця всього людства. — Совєтські дипломатія, аґентура й пропаґанда роблять все можливе, щоб демократичний світ не дав на нього однозгідної відповіді. Вони намагаються всіми способами розколоти єдність демократичних країн, спровокувати незгоду між ними, бодай психологічно посилити деякі розбіжності в інтересах окремих держав. Вони солодко співають одним про можливість „мирного співжиття" з ними, загрожують озброєним кулаком іншим. Як не гребують вони при цьому засобами, видно хоч би з тих портретів Сталіна з доданими до них блянками заяв про вступ до комуністичної партії, які совєтські аґенти поширюють в Німеччині, обіцюючи „слухняним" німцям недоторканість при совєтській окупації Німеччини. Тим часом совєтські преса й радіо вже переможно сурмлять про „розкол Атлантійського Бльоку", про „ізольованість ЗДА в їхній аґресивній зовнішній політиці" тощо.

Зрозуміло, ніякого ідеологічного рокзолу в таборі свідомої світової демократії, ніякого — „краху" американської „аґресивної політики не існує навіть і в уяві самих большевиків. — Навпаки, висліди останніх виборів і взагалі політичне життя в західно-европейських країнах виразно виявляють, що навіть в найбільш опанованих камунізмом Франції і Італії — загальне витверезіння від просовєтських ілюзій повоєнної Західної Европи, а отже й ідейне актикомуністичне об'єднання, стали закономірним, органічним процесом. Та цей повоєнний стан Західної Европи якраз і таїть в собі джерела іншої небезпеки: повна ще жахливих спогадів з другої світової війни, з її незагоєними ще ранами, почуваючи свою безборонність перед могутнім східним сусідою, жахаючись нової, ще гіршої руйнації свого як-так наладнаного життя і відновленої культури, Західна Европа боїться навіть тіні нової війни і тому являє собою сприятливий ґрунт для тих зерен облуди, шантажу й загроз, що їх щедрою рукою розсилають по ній московські аґенти. Тому залюбки купують „про всякий випадок" сталінські портрети німецькі бавери і бюрґери, тому на останніх виборах в Західній Німеччині перемогли прихильники німецького „ізоляціонізму", тому, нарешті, як уже не раз повідомляла про те преса, такими сильними є в Англії та Франції тенденції до компромісу з СССР і комуністичним Китаєм, до миру „за всяку ціну".

Оцей логічно необґрунтований страх та ще надії на збереження своїх уявлюваних економічних вигід в Китаї і примусив гордих британців принизитися до поквапливого визнання комуністичного Китаю, що навіть не сподобив їх будь-якою відповіддю. Цей самий страх штовхнув недавно ще таку непримирену до Великобританії Індію на шлях угодовства й мало не попутництва з комуністичним бльоком. Навіть тепер, коли Кремль протяг з Тибету свою криваву руку до індійської „перлини", її охоронець Неру готовий співпрацювати з ним і закликає до припинення „пропагандивної війни". Щоправда, французький премієр Плевен, повернувшися з лондонської наради з Атлі, заявив, що треба докласти всіх сил для полагодження корейського конфлікту, але не коштом „миру за всяку ціну", як те сталося в Мюнхені. Проте той самий Плевен підкреслив повне порозуміння в усіх питаннях французького й англійського урядів, а якраз британський міністер оборони — Шінвел, стверджуючи „обмеженість наших цілей в Кореї (!), додав, що не зважаючи ні на що, ми не повинні робити нічого, що „могло б спричинити конфлікт з Китаєм". Чи ж не стелиться від такої заяви стежка саме до Мюнхену, до нищівної, лише відстроченої на якийсь рік війни?

Така занепадницька психологія угодовства, безперечно гніздиться і в самій організації Об'єднаних Націй, як про те свідчить історія її останніх місяців. Ніби схваливши американську тезу про те, що справжній мир може бути забезпечений тепер тільки збройною силою, яку лише й звикла шанувати Совєтська Росія і я-

(Закінчення на стор. 3-тій).

О. Бужанський.

ЗА ГРАТАМИ ГПУ — НКВД

2)

Хто мешкав в Одесі, то добре знає той будинок по Маразівській вулиці і його славетні діла, як казали самі співробітники ГПУ. Вони твердо тримаються традицій своїх попередників 1918-20 років, які уславились своїм „Алмазом".

В складі чорноморської фльоти був славетний панцерник „Алмаз". На цьому „Алмазі" в 1919 році большевики творили суд і розправу над мешканцями Одеси в страшній формі. Всіх „злочинців" — а по їх ідеології хто не з ними, то їх ворог, контрреволюціонер, а раз контрреволюціонер, то його необхідно знищити. — Отже, всіх в'язнів, які попадали на „Алмаз", засуджували на кару смерти, прив'язували до ніг тяжкий груз і живими кидали у море.

З приводу цього одесити склали пісню:

„Ой яблочко, куда котишся,
На „Алмаз" попадеш,
не воротишся".

Після відходу большевиків з Одеси деякі громадяни хотіли знайти своїх рідних, які з „Алмазу" не повернулися. Домовились з водолазами, які знали персонально їх рідних, аби останні зробили розшуки їх рідних на місці бувшого постою „Алмазу".

Приїхавши катером на місце постою і спустившись на дно, водолази негайно дали сигнал до повороту наверх. Коли водолазів витягли на катер і відкрили їх убрання, то обидва вони були непритомні. Прийшовши до свідомости, водолази розповіли таке:

Спустившись на морське дно, вони побачили безліч трупів в стоячому положенню з піднятими руками, які коливались то в один, то другий бік. З переляку вони дали сигнал до повороту. Від дальших розшуків вони відмовились, і тим скінчилась справа з розшуками загинулих.

В приміщенні вартових, вартовий, проглянувши мої документи, взяв слухавку і, видно на запитання, в чім справа, відповів:

— Прибув заключений Бужанський.

— Єсть, товарищ начальник, в 4-ю камеру!

— Е, — думаю, я тут набуваю ваги, коли за мене так турбуються.

Невелика камера з стародавнім склепінням, без грубки. Ббуд жахливий, постіль з брудним матрацом.

Оглядаю стіни свого нового приміщення. Проти дверей на стіні гарним каліграфічним письмом написано:

"Voi chintrate lasciate ogni speranza!" („Залиште всяку надію, ви, що входите сюди!").

Так, на поворот надії немає, а внизу під цим реченням не твердою рукою і не виробленим письмом якийсь невідомий товариш по недолі розшифровує:

— Хто не був, той буде і по вік не забуде, і нікому нічого не розкаже.

— А хто його знає, може і багато розкажуть!

Неначе про мене забули. Тричі на день виходжу до вбиральні. По коридорах зранку починається тиха метушня. Далі затихає. Десь здалека чути крики, зойки. По коридорах стоять люди: одні очима до стіни, другі нормально, деякі сидять на стільцях худі, не голені. Помічаю серед них своїх друзів і знайомих. Але вони дивляться на мене мертвими очима. Між ними багато знайомих, які вже давно працювали далеко за межами України — в Москві, на Кавказі, в Казахстані і в інших краях — всі тут.

Пригадав собі слова мого друга. Якось випадково він завітав з Харкова до Одеси. Розговорились. Я зауважив йому, що багато наших друзів виїхало з міста і воно, неначе, стало порожнє, на що він іронічно зауважив: „Не журись. Ще всіх зберуть докупи".

Збулись пророчі слова. Ми всі тут, але і пророк загинув смертю хоробрих.

Третього дня, під вечер, до моєї камери впустили знайомого інженера-залізничника. Переступивши поріг, він впав на постіль і на всі мої запитання не відповів ні слова.

Пізно вечером його викликали до слідчого.

Мандрівка по мукам.

Пізньої ночі чемний вартовий будить мене і наказує „слєдовать" за ним. По коридорах сидять і стоять в'язні. Вартовий стукає в двері.

—Заходьте, — чую голос.

Не вспів переступити порога, як чую вітання:

— А, Олекса Миколаєвич, будь ласка заходьте, прошу сідати, — підсуває мені стілець, простягає і міцно тисне мою руку.

мою руку. — Прошу будьте як дома. Ми на вас так довго чекали. Стільки справ, стільки роботи, а вас все немає та немає.

По правді кажучи, чемність така мене здивувала, але я згадав, що я вже три дні сиджу в апартаментах цієї прекрасної установи, а тут мене з таким нетерпінням чекали, знаючи, що до моєї прекрасної камери дві хвилини ходу.

— Знаєте, Олексію Миколаєвичу, ми не маємо часу, а діла так багато. Отже, зразу приступимо до роботи. Крім того, ваші товариші всі в один голос кажуть, що ви ключева особа, все знаєте, все з'ясуєте. Отже, не будемо гаяти часу.

— Ви напевно вже в курсі справи і думаю не будете заперечувати про вашу участь в контрреволюційній організації, тим більше, що ми все знаємо і маємо всі докази про вашу роботу в організації.

Закінчивши свою довгу тираду, слідчий впірив в мене свої банькуваті червоні очі.

Мовчу і згадую херсонську камеру Г. П. У. і в'язнів, які поверталися вночі від слідчих і відповідаю:

— Не пригадую такого, щоби я належав до контрреволюційної організації і про існування такої нічого не знаю.

— Як не знаєте? Ягнятком невинним прокидається. Як ти смієш перед органами Г. П. У. заперечувати свою вину? — вже викрикує мій симпатичний слідчий.

— Ти знаєш, де ти знаходишся?

— Встати, коли з тобою говорять, падаль ти контрреволюційна!

Я поволі встаю і знов заперечую приналежність до будь-якої організації і зауважую, що, як Г. П. У. має докази, то мої зізнання зайві, а як вони речеві, то і без мого зізнання мене може судити Г. П. У.

Від моєї відповіді слідчий скаженіє.

— А, так ти, контрреволюційна наволоч, відмовляєшся від зізнань. По твоєму це все вигадка Г. П. У.?, то за це ми тебе розстріляємо.

— Пиши, що ти відмовляєшся від зізнань, але попереджую, що від цього тобі буде гірше.

— Чуєш?

Сідаю до столу, беру папір і ручку, починаю писати. В цей час до кабінету входить двох слідчих.

— Міша, Костя, чи ви бачили таке диво? Цей тип не признає себе винним в тім, що належав до контрреволюційної організації та ще і заяву збирається писати.

І з цього почалось...

Д-р Микола Андрусяк

З галицько-холмських взаємин

(До згадки Д. Горняткевича про єп. М. Куземського)

Обговорюючи виступ крилошанина Михайла Куземського другого голови „Головної Руської Ради" у Львові в 1848 р. на з'їзді т. зв. „руських учених" („Свобода" з 26 серпня 1950, ч. 198) згадав Д. Горняткевич і про його пізнішу діяльність як останнього унійтського холмського єпископа в 1868-71 рр. за спогадами канцлера холмських владик о. Омеляна Баньковського. Цей виїзд львівського крилошанина на становище єпископа до Холма був у зв'язку зі спробами галицького греко-католицького духовенства очистити греко-католицьку церкву на Холмщині від перенятих від поляків церковних церемоній. Холмська єпархія приступила до унії з Римом на 100 років раніше від львівсько-галицької і перемиської, від яких відмежовував її від 1809 р. державний кордон. Тимто не сягнули на Холмщину впливи українського національного відродження з Галичини, тимбільше, що холмську єпархію підпорядковано під римо-католицьку. Низку обрядів останньої переняли холмські владики для богослужебного вжитку своїх вірних, по церквах були органи, очевидно, проповіді були виголошувані по-польськи, подібно як у Галичині перед виступом Маркіяна Шашкевича. Духовенство і кандидати до духовного стану були захоплені польським патріотизмом і тому брали чинну участь у польських повстаннях.

Коли в 1863 р. впало друге польське протиросійське повстання і російський уряд зніс залишки автономії т. зв. „Польського Королівства Конґресового", перемінюючи його на генерал-губернаторство Привислянського Краю, його центральні уряди зайняли росіяни. Вищі становища цього генерал-губернаторства обсаджено росіянами, з-поміж яких князь Володимир Черкаський, головний директор комісії для внутрішних, духовних і культурних справ у Привислянському Краю, звернув увагу на українське унійтське населення в східніх повітах люблинської та сідлецької губерній з єпископською катедрою в Холмі. Бачучи польські впливи, він рішив заводити російські школи, до яких спроваджував учителів з Придніпрянщини. Завдяки тому, на Холмщину прибули деякі українські діячі як Теофан Лебединцев, Єфим Крижановський, Іван Нечуй-Левицький, Сергій Грушевський й інші. Для відпольщування унійтської церкви рішив Черкаський спровадити священиків з Галичини, згодом рішено покликати галичанина на холмську єпископську катедру.

В Галичині справа відпольщення унійтської церкви на Холмщині знайшла прихильний відгук. За благословенством тогочасного митрополита Спиридона Литвиновича пішло багато священиків очищувати наш обряд на Холмщині від латинських домішок. Коли ж російський уряд погодився на єпископа-галичанина, рішив обняти це становище святоюрський крилошанин Михайло Куземський. Саме перед його виїздом до Холму, вернувся до Галичини з Росії відомий письменник, публіцист і маляр Корнило Устіянович. Син колишнього побратима Маркіяна Шашкевича, Миколи, що в 60-их рр. перенявся москвофільством, Корнило виїхав до Росії як москвофіл, але, коли пізнав різницю між українським та російським народами, вернувся до українського народовецького табору. Корнило Устіянович був також на Холмщині і там бачив працю прибувших з Галичини москвофільських діячів. Устіянович не захоплювався ними і передбачував, що Куземський не врятує унійтської церкви на Холмщині. Тому, коли прибув до Львова, пішов до св. Юра, щоб відрадити Куземському їхати до Холму, але останній, що не міг погодитися за впливи в св.-юрській консисторії з крил. Михайлом Малиновським, не відступив від свого рішення. Опираючись на тих холмських священиках, що хилилися до українства, і на священиках, що прибули з Галичини Куземський взявся енергійно очищувати наш обряд від польських впливів, але протиставився російському урядові, коли той жадав від нього, щоб він впроваджував православія. Коли російський уряд зорієнтувався, що Куземський не прийме православія, міністер освіти ґраф Толстой усунув його з єпископської катедри. Куземський зламаний вернувся до Галичини; не витали його в часі його повороту, так, як торжественно відпроваджували його зі Львова до границі Холмщини; не вертався він до св. Юра, тільки дожив свого віку у своєї дочки (Куземський став єпископом як вдовець), замужньої за суд. радником Василем Ковальським. Дехто з галицьких священиків вернувся за ним до Галичини і цим поворотцям присвятив свою повість „В гостях добре, а дома ліпше" Олександер Кониський, заприязнений з галичанами письменник з Придніпрянщини.

На місце Куземського став завідателем холмської єпархії теж галичанин Маркил Попель, що справді пішов на руку російському урядові і в 1875 р. перевів проти волі більшовти духовенства й вірних акт прилучення холмської єпархії до православної церкви, але згодом, коли він все таки обстоював бодай українську вимову слав'янського богослужбового тексту, його перевели до Петербурга. З досадою писав він про це корифеєві галицьких москвофілів Богданові Дідицькому, що „мурин виконав свою повинність".

Багатьох священиків-галичан заскочила ця фальшива політика російського уряду, який запевняв спершу Куземського, що він бажає тільки відпольщення Холмщини, а не змагає до знесення унії. Ці священики, боячися шиканів польських краєвих властей в Галичині, залишилися на Холмщині, де за свою прив'язаність до своїх церковних традицій наражувалися вони на шикани російського уряду. З того приводу був допис не названого по імені священика-галичанина з Холмщини до львівського „Діла" в 90-их рр. XIX ст. Дехто з них як от свящ. Туркало з селянської родини в Закомарі, в парохії відомого народовецького діяча, публіциста (псевдоніми: Обачний, Грицько Будеволя) й посла о. Данила Танячкевича (1842-1906) в Золочівщині, до смерти почував себе унійтом і виховував своїх дітей в українському національному дусі: його син київський інженер Кость Туркало відомий читачам „Свободи" як автор статті про процес „Спілки Визволення України" в Харкові в 1929-30 рр., де він сам був підсудним, та як діяч „ДОБРУСу" (Демократичного Об'єднання Бувших Репресованих Українців з-під Совєтів) в ЗДА; одна з дочок замужна за діячем давнішої еміґрації генерал-хорунжим армії УНР Михайлом Садовським. З нащадків галицького духовенства походив холмський композитор і етнограф Омелян Витошинський, що задумував видати повну Службу Божу „унійтських напівок" та український весільний обряд; у першій книзі зредагованого Мих. Грушевським збірника „За сто літ" (Київ 1924) подав він селянські оповідання про навертання холмських унійтів на православіє в 1875 р., про перепис населення на Холмщині в 1897 р. та про польську агітацію серед населення за перехід на римо-католицизм у 1905 р. Його оповідання передрукував П. Олійник у книжці: „Лихоліття Холмщини й Підляшшя" (Прага 1941). Між обома світовими війнами жив на еміґрації історик Євген Перфецький, що також походив з холмських галичан і був співробітником „Записок Наукового Т-ва ім. Шевченка" у Львові і як дослідник нашого старого літописання помістив він студію про перемиський літопис, з якого черпав інформації польський історик ягайлонської доби Ян Длуґош.

Цей „причинок до причинка" виказує силу галицького українського національного духа й відносини супроти російського „обєднання" з часів, коли на сторінках львівського „Слова" корифей галицького москвофільства Богдан Дідицький проголосив орієнтацію галичан на Росію (1866). Проте близький земляк Шевченка, бо уроженець Зеленої Дуброви в Звенигородщині, Т. Лебединцев, що у листуванні з поетом, старшим від нього 14 років, підписувався Лебединець, захопився галичанами в часі свого побуту у Львові в 1866 р. Він назвав Львів „центром унії й українства", де „всі говорять по-українськи й ніхто не може докоряти їм в сепаратизмі, химерах чи в дивацтві, бо тут українська мова має горожанські права". Він був на виставі українського театру й бачив там, що митр. Литвинович і перемиський єпископ були на цій виставі разом з народом і говорили тією самою українською мовою, що й простолюддя в Галичині, бо вони жили тим самими духово-національним життям. При тому Лебединцев із жалем згадував, як то він чи з Пантелеймоном Кулішем, чи з Василем Білозерським розмовляючи замітив, що, коли вони говорили по українськи, то чомусь їм ніяково й вони оглядалися, щоб хто з них не сміявся. Про галичан писав він до свойого брата, що вони „далекі від православія, а від народності русской ще дальше, бо „висміваютъ на чім світ стоїть московщину в прозі й у стихах".

Гадаю, що жмуток пригадок з галицько-холмських взаємин у минулому й зустрічі галичан з придніпрянцями з приводу відпольщування Холмщини та шукання живих свідків серед нащадків колишніх галицьких іміґрантів на Холмщині в'яжеться з сьогочасним з огляду на факти української національної свідомости в минулому та відношення до російського „обєдинєнія"; також слід не забувати ні тепер, ні в майбутньому княжих „Червенських городів" в нашій добі, скропленої українською кровію та подоптаної ворогом Холмщини.

На історичному роздоріжжі

(Закінчення зі стор. 2-гої).

кою лише й треба відповідати на збройну агресію, О. Н. рішуче застосували збройну силу проти комуно-корейських напасників. Та, зробивши цей великий крок вперед, О. Н. зараз же зробили кілька кроків назад і тим звели всю справу нанівець. Скинувши ввесь тягар боротьби на плечі доброму дядькові Семові, вони, заспокоївшись, не подбали навіть про створення своєї „протокольної" — а реальної армії. За останньою інформацією з Вашинґтону, з 20 країн, що зголосилися взяти участь у збройній акції в Кореї, лише 5 країн подали цю допомогу ЗДА, та й те лише „символічну" (Вритания — 9,500 вояків, Туреччина — 5,000, Австралія, Филипини й Сіям по 1 батальйону, разом близько 18,000; „велика держава" Франція „має намір прислати... 1,000 вояків). Лишаючись байдужими до рапортів генерала Мек Артура про перетворення Манджурії в базу комуно-китайської інтервенції в корейську війну, О. Н. не тільки не вжили заходів до посилення своєї армії, а й заборонили своєму військовому командантові будь-які акції проти гнізд збройної агресії на манджурській території, поставивши невеликі американські військові сили під удар мільйонової комуністичної армії. — Навіть коли комуно-китайська агресія стала цілком очевидним фактом, О. Н. не знайшли жадного слова бодай для морально-пропаґандивного осуду агресора. Запросивши тепер делеґацію комуністичного Китаю для переговорів у справі його корейської інтервенції, О. Н. ніби цілком примиряються з відмовленням цієї делеґації обговорювати це питання і, немов виправдуючись перед зухвалим агресором, непомітно сходять з трибуни обвинувача на лаву „підсудних". Одночасно британський делеґат Джеб, як і індійський Рау, марнують час на „лончах" з делеґатом китайських агресорів Ву, запобігаючи його ласки. Поруч з тим пропозиція делеґата Ель-Сальвадору негайно обговорити в Генеральній Асамблеї комуно-китайську інвазію в Тибеті наражається на сильну опозицію делеґатів О. Н., а фактично комуно-китайська агресія проти Індо-Китаю лишається цілком „непоміченою". Поза О. Н. жертвами такого запаморочення наївною, хай не вірою, але в усякім разі надією на те, що з комуністичного вовка можна зробити мирне ягнятко, стають часом — провідні політичні діячі. Англійський Чорчил, як і американський Стассен, готові летіти на переговори зі Сталіном, а багато впливових французьких та англійських газет і далі розводяться про нову конференцію з СССР як якор порятунку миру.

Як бачимо, історія нічого не вчить. В наявності в демократичному таборі цієї залякаyости, терпимости до агресора, готовости наперед до компромісів з ним, нехтування того простого факту, що всякий вияв нерішучости лише заохочує ненажерливого агресора, — і є найбільша небезпека моменту — загроза монолітній єдності актикомуністичного фронту. Безперечно, такі занепадницькі настрої є і в ЗДА, але керма американської зовнішньої політики тепер, здається, спрамована вірно — мимо мілин компромісів „за всяку ціну". Чи попливе цим фарватером і корабель О. Н., чи вистачить його команді сили й рішучости не випустити з рук цієї керми, чи, обмежившись одним кроком вперед — вимогою від комуністичного Китаю відтягти з Кореї свої армії, О.Н. при невиконанні цього Китаєм знов зроблять кілька кроків назад, — дійшовши до нового Мюнхену, а з нього — таки до нової війни, — це покажуть найближчі дні.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Хор „Думка" під новим дириґентом.

Після свого невдалого успіху на конкурсі американських хорів, хор „Думка" зготовив громадянству нову несподіванку. На Листопадовому Святі він виступив під управою нового дириґента п. Ігора Соневицького.

Не можна поминути цього факту мовчанкою, хоч би з тої причини, що така зміна започатковує новий етап у розвитку цього поважного хору, а дебют нового дириґента треба вважати немов іспитом перед хором і громадянством.

Три пісні: „За рідний край" — Гайворонського, „Що то за грім..." — Колесси та „За тебе Україно" — Людкевича, були нелегким завданням для молодого дебютанта.

Починаючи „За рідний край" від „піяно" і наростаючи в маршовому ритмі великим „крешчендо" до кінцевого „форте" п. І. Соневицький вводить неначе іздалеку на залю чоту лицарів - героїв, які повторюючи прискореним „фортіссімо" „ми йдемо в бій".. закликають всіх іти за ними у рішальний бій. Ця своєрідна інтерпретація та надзвичайна прецизія виконання (певні зачинання, рівні закінчення, чіткість темпа і виразна дикція) переконали мене вже в цій коротенькій пісні, що п. Льоньо Крушельницький передав „Думку" хоч в молоді, але певні, енергійні й свідомі свойого ремесла руки.

В пісні „Що то за грім" дириґент показав вповні свій хист до небуденної інтерпретації, яку він осягнув видною працею над продуманими до найдрібніших нюансів поодинокими фразами. Він легко володіє різноманітними засобами хорового мистецтва, якими, передаючи задум поета і композитора, викликує у слухачів враження грюкоту осіннього грому і гуку гармат і свисту куль та жаху на вид пролитого моря крови.

Це в першій частині пісні.

В другій він з легкістю переводить хор на ніжне „піяно" і в його межах відтворює прегарно колискову пісню страдальної матері - України, якою вона вколисує своїх хлопців-героїв на вічний сон.

Тут не можна не підкреслити великої дисципліни хору, який, реагуючи на найменший порух дириґента, дав йому змогу досягнути намічених ефектів.

В пісні „За Тебе Україно", в якій придавленим „піяно" першого і пристрасним „кресчендо" другого такту, дириґент так влучно відтворив Щуратові слова: „Далека ти, а близька нам, кохана вітчино!", він ще раз доказав, що має всі дані і можливості повести такий репрезентативний хор, як ним безперечно за рік свого існування став хор „Думка".

Недотягнення такі, як спізнений впад басів (на одну восьму) у пісні „За тебе Україно", або закінчення пісні „За рідний край" унісоном цілого хору на високім „е", яке (мимо, що так є в партитурі) для добра пісні треба було змінити, пройшли для слухачів незамітно і ніяк не зменшують успіху хору і його надійного дириґента п. Ігора Соневицького.

Пол.

Загальні збори нюйорського відділу Об'єднання б. Вояків Українців в Америці.

4. листопада відбулися Звичайні Загальні Збори Відділу ОбВУА, які відкрив голова отаман Н. Гірняк. Предсідником зборів вибрано полк. Рибачука. Однохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять поляглого в бою Голвного Командира УПА ген. Тараса Чупринки. Про діяльність уступаючої управи звітували голова отаман Гірняк, скарбник С. Левицький, культурно - освітній референт проф. Паливода, організаційний референт Палаташ і секретар Є. Стахів. Звітовий рік обнімав час від 3. грудня 1949 року дня заснования Відділу по 4. листопада 1950.

В тому часі відбула 32 засідань. Члени відділу сходилися 22 разів, в тому числі на 9 обов'язкових місячних сходинах і на 13 сходинах з рефератом. Темою рефератів було: „В чому сила американського вояка" і „Спомини з війни на Тихому океані" О. Труша, „Як повставала УПА" О. Логуша, „Революційне підпілля в боротьбі проти німців на Східній Україні в рр. 1941-44" Є. Стахова, доклади про війну в Кореї і т. д.

Відділ відмітив річницю Першого Зимового Походу, річницю державности Карпатської України, та пам'ять С. Петлюри і Є. Коновальця. Крім того влаштовано новорічну зустріч членів та свячене.

15. жовтня 1950 відбувся „Вечір присвячений повстанській боротьбі в Україні". З доходу призначено 25 дол. на УНРаду, а 25 дол. на Місію УПА. Вкінці заініційовано маніфестацію в честь ген. Т. Чупринки.

Відділ користувався власною домівкою, в якій піднаємниками були: Літературно - Мистецький Клюб, Карпатський Союз. В домівці відбувалися виклади НТШ, сходини „Пласту" та інших товариств.

При влаштуванні домівки найбільше поміг український бізнесмен п. Пуйда, який жертвував 100 дол. на закуп крісел.

Тому, що праця розгортається чим раз то більше, Управа Відділу винайняла на спілку з Літературно - Мистецьким Клюбом нову обширну домівку при Другій Евню ч. 149.

Контрольна Комісія запропонувала уділити абсолюторію уступаючій Управі з подякою за працю, на що Загальні Збори одноголосно згодилися.

Нову Управу вибрано в слідуючім складі: голова полк. А. Валійський, 1. містоголова отаман Н. Гірняк, 2. містоголова др. Рогуцький, секретар Є. Стахів, скарбник Т. Мамота, культ. осв. референт С. Левицький, господарський реф. О. Палаташ, заступники: І. Кузик, І. Овсяник. Контрольна Комісія: полк. В. Барвінський, проф. Паливода, Несенюк Іван. Суд: др. І. Козак, О. Логуш, М. Гавриленко.

Є. С.

ЗМЕНШЕННЯ ЧЛЕНСТВА ОБЩЕСТВА РУССКИХ БРАТСТВ

Филаделфія, Па. — У виданні „Правди" як органу Общества Русских Братств з 29 листопада поміщений протокол конвенції з першого дня нарад з 15. вересня. У звіті виказано зріст числа членів від самого оснування в 1902 р. Того року було 22 відділів з 546 членами, в 1935 р. було 259 відділів з 13.072 членами, в 1946 р. 261 відділів з 13.550 членами, а в 1950 р. 257 відділів з 12.953 членами і цертифікатами.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з советської преси)

ЗРАДНИК ЗГИНУВ — ХАЙ ЖИВЕ ЗРАДА!

25 жовтня минув рік з того часу, як в одному з сіл Станиславівщини згинув від кулі українського повстанця Я. Галан, комуністичний писака, один з найчорніших виродків західно-української інтелігенції, який „по совісті і правді" став на службу большевикам ще давно перед приходом большевиків в західні області. З нагоди роковин совєтська преса українською мовою принесла Галанові „теплу згадку", з якої беремо замітніші місця, характеризуючі, до певної міри, теперішній політичний стан в Україні:

„Рік тому на бойовому посту загинув Ярослав Галан. Все своє життя він злив з боротьбою за возз'єднання українського народу в єдній УССР у лоні СССР. Він сміливо підносив голос проти українських буржуазних націоналістів, проти фашизму, невтомно пропаґував соціялістичний лад, який восторжествував в совєтському союзі... На протязі всієї своєї 25-літньої літературної діяльности Ярослав Галан завдавав нищівних ударів українським буржуазним націоналістам. З убивчою силою він викривав холуйське прислужування українських буржуазних націоналістів Гітлерові. Я. Галан пише, що бандерівська нечисть, запродавши свою брудну душу сатані, була диверсійним загоном, влаштовувала на тимчасово окупованій совєтській Україні криваві оргії. Нацист Бандера та його банда перевершили всіх прислужників Гітлера... Але на цьому не кінчається чорний список злочинів українських буржуазних націоналістів. „Тепер, — писав Я. Галан в 1945 р., — бандери, мельники, кубуйовичі звили собі кубельце в американській зоні окупації". Вся ця зграя, перепродавши свої мерзенні душі Уоллстрітові, подвизається в таборі лакеїв американських паліїв нової війни".

Далі „тепла згадка" відноситься до католицької Церкви і Ватикану, які буцім то колись, як і українські націоналісти „запродалися Гітлерові, а потім стали наємниками Уолл-стріту", всією силою поборюючи СССР і совєтську владу. Ще далі віднотовується, що „Галан був глашатаєм нерозривної дружби українського та російського народів" і вказується у старій і заялозеній формі, що „Україна без спілки з Росією не можлива".

Напади на „українських буржуазних націоналістів" в УССР, хоч і які давні, не втрачають актуальности. До того ж по війні добавлено виступи проти центру католицького світу і ще більше зміцнено пропаганду „нерозривности з єдинокровним (і єдиновірним) російським народом".

ЩО ЧИТАЮТЬ В ТЕРЕБОВЕЛЬЩИНІ

Завідуючий Теребовельською районовою бібліотекою І. Г. Сітковський на республіканській нараді по культурно-освітній роботі, що відбулася в Києві, розповів, з яким успіхом совєтські бібліотеки „просувають книгу в маси". Він сказав, що останнім часом в Теребовлі на 30% зріс попит на твори клясиків марксизму й ленінізму. Крім того, люди з його бібліотеки „масово розхоплюють і захоплено читають" такі книжки, як „Як вирощувати високі урожаї цукрових буряків", „Люди колгоспних ланів", „Положення про сільську бібліотеку", „Паша Анґеліна та її досвід праці в колгоспі" і і. „цінні твори".

ОДУМ ПРАЦЮЄ

Дня 11 листопада 1950 р. в Домівці Об'єднання Демократичної Української Молоді (Ч. 149 — 2-га Авеню, Ню Йорк) відбувся поширений пленум Головної Управи ОДУМ, який зробив підсумки попередньої праці Головної Управи та заслухав звіт Голови Контрольної Комісії п. Д. Теремецького.

Пленум схвалив плян культурно-освітньої праці та фінансову інструкцію для Філій ОДУМ.

Пленум розглянув організаційні заходи Головної Управи ОДУМ та відзначив:

Надзвичайний зріст членства Об'єднання Демократичної Української Молоді; створення Філій в більших осередках скупчення української демократичної молоді в Америці; створення ОДУМ в Канаді; енергійні заходи української молоді в Австралії і Венецуелі в справі створення ОДУМ в цих країнах.

Після речевої дискусії, в якій ділову участь взяли пп. Мигаль, Олесіюк, Ковтонюк, Теремецький, Дзябенко, панна Дзеркаль і інші, схвалено ряд конкретних заходів в справі підтримання нашого Державного Центру — Української Національної Ради.

І. Гаращук

Чи Ви є вже членом Українського Народного Союзу? Якщо ні, то пам'ятайте, що Вам не можливо обійтись без забезпечення, а найкраще і найпевніше забезпечення дасть Вам Український Народний Союз'

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Тов. Український Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в цю середу, 13. грудня, в год. 7:30 ввечорі в У.Н. Домі при Фліт вул. Проситься членів прийти на збори і заплатити свої вкладки. Довгуючі члени повинні на цих зборах вирівнати всі довжні вкладки, щоб довгу не переносили на слідуючий рік бо інакше при кінці цього місяця будуть суспендовані. — В. Кушнір, секретар.

КАНЗАС СИТІ, КАНЗ. — Бр. св. Володимира, від. 323, повідомляє всіх своїх членів, місцевих і позамісцевих, що річні збори відбудуться в неділю, 17. грудня, в 2-ій год. пополудні, під ч. 38 Савт пята вул. Проситься всіх членів прибути на збори, бо є важні справи до полагодження. — За уряд: Д. Яремко, предс.; В. Федеи, кас.; Д. Кархут, секр.

СТ. ЛУІС, МО. — Річні збори Тов. Володимира, від. 179, відбудуться в неділю, 17. грудня 1950 р. в год. 1-шій пополудні, в У. Н. Домі, під ч. 2838 Маґнолія вул. Просимо членів і членниць, місцевих і позамісцевих, прийти на мітінґ і вирівняти свої залеглості до У. Н. С. та до Тов. Буде вибір нового уряду на 1951 рік. — За уряд: М. Дмитришин, предс.; М. Кульчицький, кас.; М. Паращак, секр.

ІСТ СТ. ЛУІС, ІЛЛ.—Бр. св. Михаїла, від. 308, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 17. грудня 1950, в год. 1-шій пополудні, в У. Н. Домі, 1020 N. 9th вул. Проситься всіх членів явитися на цій мітінґ, інакше член підлягає карі. — М. Хоміцький, предс.; С. Коробій, кас.; П. Івасишин, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Бр. св. О. Николая, від. 175, подає до відома своїм членам, що річні збори відбудуться в неділю, 17. грудня, в год. 1-шій пополудні, в У. С. Домі, 4655 Мартін вул. Проситься всіх членів прийти конечно на ці збори та вислухати річних звітів урядників. Після звітів і дискусії, буде вибір нового уряду на 1951 рік. Таксамо будуть інші справи, як зміна братського статуту, а тому проситься прийти на означений час. — В. Братусь, предс.; В. Білінський, кас.; В. Бартош, секр.

САҐІНАВ, МІШ. — Тов. Укр. Клюб, від. 309, повідомляє, що річні збори відбудуться в неділю, 17-го грудня, в год. 2-ій пополудні, під ч. 523 Тускола вул. Просимо всіх членів і членниць прийти в означений час, бо буде звіт старого уряду і контр. комісії з цілого року. Також буде вибір нового уряду на 1951 рік. Просимо привести зі собою нових членів, щоб вони могли побільшити наше Товариство і У. Н. Союз. По зборах буде товариська забава. — А. Варіян, предс.; І. Зайсов, кас.; В. Кобас, секр.

ЛОРЕЙН, О. — Оцим повідомляється всіх членів від. 50, що річні збори відбудуться в неділю, 17-го грудня 1950 р., в год. 2. попол., в залі при укр. прав. церкві, 2304 Іст 34. вулиця. Всі члени обовязково повинні прийти і взяти участь у виборі уряду на настуупний рік. — П. Яців, предс.; о. П. Петруш, секр.

НОНҐСТАВН, О. — Бр. св. Петра й Павла, від. 274, подає до відома всім членам, що річні збори відбудуться в неділю, 17. грудня, точно в год. 2-гій пополудні, в галі під ч. 1915 Росел вул. Просимо всіх членів і членниць прийти на ці збори, вирівняти свої довги, вислухати річних звітів та вибрати уряд на 1951 рік. — Н. Лопушанський, предс.; Я. Петрич, кас.; Т. Сенедяк, секр.

МИЛВОКІ, ВІС. — Річні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 103, відбудуться в суботу, 16. грудня, в год. 7-ій ввечорі, в церковній галі під ч. 1231 Вест Скат вул. Проситься всіх членів, як місцевих так і позамісцевих, прийти на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. Будуть звіти від урядників і контр. комісії за минулий рік. Також буде вибір нового уряду на 1951 рік. Проситься довгуючих членів вирівняти свої залеглі вкладки, щоби не переносити довгів на наступний рік. — П. Маґеровський, предс.; П. Стецик, кас.; Т. Барсук, секр.

РОСФОРД, О. — Річні збори від. 235 відбудуться дня 17. грудня 1950 р., в год. 3-тій точно пополудні, в У. Н. Домі. Проситься всіх членів хоч раз в році зійтись на збори і вислухати звітів — це є фінансового і рекордового. Рівнож буде вибір уряду на 1951 рік. Хто не прийде на ці збори, підлягає карі $1. — За уряд: М. Ватраль, предс.; М. Денько, кас.; І. Шестак, секр.

ДОНОРА, ПА. — Бр. св. О. Николая, від. 232, повідомляє всіх членів, що річний мітінґ відбудеться 17-го грудня о год. 1. пополудні в Литовській залі. Проситься всіх членів прибути на час, вирівняти свої довги, а теж привести нових членів, яких ми радо приймемо до Братства і до У. Н. Союзу. На цих зборах буде звіт з цілого року і вибір нового уряду на 1951 рік. — За уряд: Т. Ґаздайка, предс.; Ю. Годзик, кас.; І. Пандрак, секр.

БОФАЛО, Н. Й. — Бр. св. О. Николая, від. 127, повідомляє, що річні збори відбудуться в неділю, 17-го грудня, в церковній галі, зараз по співаній Сл. Божій. Буде вибір нового уряду на 1951 рік. Проситься всіх членів взяти участь у цих зборах, та не забувати на свої обовязки. Подається теж до відома, що по зборах в другій половині місяця, урядники будуть урядувати в середу від 8. до 10. год. ввечорі. Також в кожну неділю по зборах полагоджуємо Союзові справи по Сл. Божій на церковній салі при Fillmor і Oneida St. Робимо це для вигоди тих, що з різних причин не все можуть бути на зборах. Просимо молодих і старших громадян із нової іміграції приходити в згадані середи і неділі та полагоджувати справи свого членства і вписуватись до У. Н. Союзу. — І. Вула, предс.; П. Володка, фін. секр.; М. Левицький, рек. секр.

ПІТСБУРҐ, ПА. — Тов. Рогатинщина, від. 396, повідомляє своїх членів, місцевих і позамісцевих, що річні збори відбудуться в неділю, 17. грудня, в годині 3-ій пополудні, в домі Frank Culupy під ч. 2328 — 2nd Ave. Просимо прийти на означений час, бо буде звіт старого уряду і вибір нового уряду на рік 1951. Так само взивається довгуючих членів, щоб вирівняли свої залеглості за рік 1950, бо в противнім разі будуть викреслені з членства. — За уряд: І. Драпала, предс.; Ф. Цюлюпа, кас.; І. Слободян, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, відбудуться в неділю, 17. грудня, в годині 3:30 пополудні, в У. Н. Домі. Просимо всіх членів і членниць прибути на збори, вирівняти всі залеглі справи Братства, а опісля вибрати день на річні збори, так, щоб кожний член міг бути на річних збборах. — Уряд.

ДЕНБУРИ, КОНН. — Річні збори Бр. св. О. Николая, від. 381, відбудуться в неділю, 17. грудня, в год. 2. пополудні, в домі предсідника Й. Вовка (20 Somers St.). Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів прибути на час, бо є важні справи до вирішення, як рівнож буде і вибір уряду на 1951 рік. Член, що не явиться на ці збори, підлягає карі. — Й. Вовк, предс.; С. Сверлюк, кас.; М. Маркевич, секр.

БОСТОН, МАСС. — Збори Тов-а ім. Евгена Коновальця, від. 238, відбудуться в неділю, 17. грудуня, в галі Укр. Прав. Гром., 136 Arlington St., Boston, Mass. Проситься всіх членів, щоби прийшли численно на ці збори, бо є багато справ на порядку дня, яких без Вашої приявности вирішити не можливо. Кожний член повинен знати, що діється в його власній організації, а тому повинен обовязково приходити на збори. Пригадується кожному членові, а зокрема тим, що довгують, щоб платили свої вкладки перед 25-тим в кожному місяці, так щоб секретар міг вислати на час вкладки до головної канцелярії. Член, що не виконає свого обовязку, буде суспендований за незаплачення вкладки. — За уряд: П. Мороз, предс.; П. Попович, кас.; М. Давискиба, секр.

МАГАНОЙ ПЛЕЙНС, ПА. — Річні збори від. 28 відбудуться 17-го грудня 1950 в год. 12:30 вполудне в залі гр.-катол. церкви св. Івана в Мейвіл, Па. Буде вибір уряду на рік 1951. — І. Ґаліда, секр.

МИЛВИЛ, Н. ДЖ. — Річні збори Тов. Запорозька Січ, від. 347, відбудуться в неділю, 17. грудня, в год. 2-гій пополудні, в галі де звичайно. Проситься всіх членів прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження. Контрольна комісія дасть звіт з діловодства за 6 місяців і буде теж вибір уряду на рік 1951. — С. Патен, предс.; С. Пелехатий, кас.; Г. Тимчій, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Річні збори Бр. св. Володимира, від. 105, відбудуться в неділю, 17-го грудня 1950, в 3-тій год. пополудні, в залі Української Громади, 2051 Rowan Street. Проситься членів прийти на ці важні збори, та заплатити свої залеглі довги. — М. Мельник, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. — Річний мітінґ Бр. св. О. Николая, від. 104, відбудеться 17. грудня точно в год. 3-тій попол., в галі де звичайно. Проситься всіх членів прибути на цей мітінґ, бо буде звіт уряду і контр. комісії з діловодства за другий піврік. Також буде вибір нового уряду на рік 1951. — Уряд.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє своїх членів, місцевих і позамісцевих, що річні збори відбудуться в неділю, 17. грудня 1950 р., в год. 1-шій пополудні, в Домі Тов. У. А. Горожан, 847 Норт Френклин вул. Проситься членів прибути на ці річні збори, на котрих буде звіт урядників і контр. комісії та вибір урядників на рік 1951. Проситься членів не легковажити зборів, але прибути численно, бо є важні справи до полагодження. — С. Чорномаз, секр.

БРОНКС, Н. Й. — Річні збори Тов. Любов, від. 298, відбудуться в суботу, 16. грудня, в год. 8. ввечорі, в церковній галі, 1745 Вашинґтон Еве. Входиться фронтовими дверми. Сповніть свій обовязок, та прийдіть хоч раз в рік на річні збори. — В. Морозович, секр.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. — Тов. ім. Ст. Мельничука, від. 331, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, 17. грудня, в год. 2. пополудні. Обовязком кожного члена і члениці прийти на ці збори, вислухати звітів уряду і контр. комісії за рік 1950, та вибрати уряд на рік 1951. — М. Ключка, предс.; П. Чопек, кас.; А. Романюк, секр.

ТАРЗАН, ч. 2491. Дальші небезпеки перед ними.

Коли поломінь з-надвору печері пригасла, львиця знову пустилася до Джени.

Переполохана дівчина швидко вийшла на кант скали...

...і пустилася йти гарячою стежкою понад горіючі спалиша вгору.

А на горі почав лев-самець спускатися через щезаючий дим до самиці.